

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ...дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИРГЭН ГАДААДАД ХУВИЙН ХЭРГЭЭР ЗОРЧИХ, ЦАГААЧЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын иргэн гадаадад хувийн хэргээр зорчих, цагаачлах тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/5 дугаар зүйл:

“5 дугаар зүйл. Гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлэх

5.1. Монгол Улсын иргэний гадаадад зорчих эрхийг дараах үндэслэлээр доор дурдсан хугацаагаар түдгэлзүүлнэ:

5.1.1. эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоол үйлдсэн өдрөөс эхлэн уг тогтоолыг хүчингүй болгох, эсхүл хэргийг хэрэгсэхгүй болгох хүртэл;

5.1.2. эрүүгийн ял шийтгүүлсэн бол уг ялыг эдэлж дуустал, эсхүл ялаас чөлөөлөх тухай шийдвэр гарах хүртэл;

5.1.3. ял оногдуулахгүйгээр үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авсан бол уг хугацаа дуусах, эсхүл шүүхээс уг албадлагын арга хэмжээг хүчингүй болгох хүртэл;

5.1.4. төрийн болон албаны нууцтай танилцах эрх олгогдсон иргэн, тусгай нөхцөлөөр танилцсан болон нууц хамгаалах чиг үүрэг бүхий болон түүнийг шууд хариуцаж байгаа албан тушаалтан цагаачлах хүсэлт гаргасан бол уг ажлаас халагдсан, чөлөөлөгдсөн өдрөөс хойш гурван жилийн дотор;

5.1.5. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай¹, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай², Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай³ хуульд заасны дагуу гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлсэн шүүх, прокурор, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын шийдвэрт заасан хугацаагаар.

¹ Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2017 оны 23 дугаарт нийтлэгдсэн

² Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2017 оны 24 дугаарт нийтлэгдсэн

³ Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2017 оны 24 дугаарт нийтлэгдсэн

5.2.Энэ хуулийн 5.1-д зааснаас бусад үндэслэлээр Монгол Улсын иргэний гадаадад зорчих, цагаачлах эрхийг хязгаарлахыг хориглоно.

5.3.Энэ хуулийн 5.1-д зааснаар Монгол Улсын иргэний гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлэх үндэслэл байгаа эсэхэд шүүх, прокурор, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, улсын хилээр нэвтрэх үед хилийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хяналт тавина.

5.4.Хилийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлсэн иргэдийн мэдээллийн нэгдсэн санг эрхлэн хөтөлнө.

5.5.Монгол Улсын иргэний гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлэх эрх бүхий байгууллага нь тухайн иргэний гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлсэн, сунгасан, хүчингүй болгосон талаарх мэдээллийг Монгол Улсын хил хамгаалах байгууллагад даруй мэдээлнэ.

5.6.Энэ хуулийн 5.5-д заасан мэдээллийг улсын хил хамгаалах байгууллагад мэдээлээгүйгээс үүсэх үр дагаварыг тухайн байгууллага, албан тушаалтан хариуцна.”

2/7 дугаар зүйл:

“7 дугаар зүйл.Насанд хүрээгүй, эсхүл эрх зүйн чадамжгүйд тооцогдсон иргэн гадаадад зорчих

7.1.Насанд хүрээгүй, эсхүл эрх зүйн чадамжгүйд тооцогдсон иргэн гадаадад зорчихдоо эцэг, эх буюу хууль ёсны асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн хамт явна.

7.2.Насанд хүрээгүй, эсхүл эрх зүйн чадамжгүйд тооцогдсон иргэн эцэг, эх буюу хууль ёсны асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчээс өөр хүний хамт гадаадад зорчих тохиолдолд энэ хуулийн 7.1-д заасан этгээдээс насанд хүрээгүй, эсхүл эрх зүйн чадамжгүйд тооцогдсон иргэний хамт гадаад улсад зорчих этгээдэд олгосон итгэмжлэлийг үндэслэн улсын хилээр нэвтрүүлнэ.

7.3.Энэ хуулийн 7.1-д заасан этгээд улсын хилээр хамт нэвтэрсэн насанд хүрээгүй иргэнийг гадаад улсад үлдээсэн тохиолдолд түүнийг асран хамгаалалтад авч үлдсэн хүний талаарх мэдээлэл, тайлбар, нотлох баримтыг улсын хил хамгаалах байгууллагад гаргаж өгнө.

7.4.Энэ хуулийн 7.3-г заасан байгууллага насанд хүрээгүй иргэнийг гадаад улсад үлдээсэн шалтгааныг тодруулж, шаардлагатай гэж үзвэл тухайн асуудлыг цагдаагийн байгууллагад шалгуулахаар шилжүүлнэ.

7.5.Насанд хүрээгүй хүн Монгол Улсын хилээр гарах тохиолдолд хил нэвтрэх эрхийн баримт бичгээс гадна дараахь баримт бичгийг аль тохирохыг үндэслэн улсын хилээр нэвтрүүлнэ.

7.5.1.эцэг, эхийн аль нэгээр овоглоогүй бол гэр бүлийн гишүүний хамт зорчих үед хүүхдийн төрсний гэрчилгээ, түүнийг орлох баримт бичиг;

7.5.2.хууль ёсны асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийг тогтоосон тухай сум, дүүргийн Засаг даргын захирамж, шүүхийн шийдвэр;

7.5.3.олон улсын уралдаан, тэмцээн, урлаг соёлын арга хэмжээ, сурагч, оюутан солилцоогоор сургалтад хүүхэд оролцуулж байгаа сургууль, спорт клуб, урлаг соёлын байгууллагын тухайн нутаг дэвсгэрийн харьяалах цагдаагийн байгууллагын зөвшөөрөл.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2024 оны ... сарын ... ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын иргэн гадаадад зорчих, цагаачлах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арванзургадугаар зүйлийн 18 дахь хэсэгт “Монгол Улсын иргэн нь улсынхаа нутаг дэвсгэрт чөлөөтэй зорчих, түр буюу байнга оршин суух газраа сонгох, гадаадад явах, оршин суух, эх орондоо буцаж ирэх эрхтэй. Гадаадад явах, оршин суух эрхийг үндэсний болон хүн амын аюулгүй байдлыг хангах, нийгмийн хэв журмыг хамгаалахын тулд зөвхөн хуулиар хязгаарлаж болно.” гэж заасан.

1994 онд баталсан Монгол Улсын иргэн гадаадад зорчих, цагаачлах эрхийг түдгэлзүүлэх буюу хилийн хоригтой холбоотой асуудлыг хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа тус хуульд үндэслэл, хугацааг тусгасан боловч хилийн хоригийн талаарх мэдээллийг бүрдүүлэхэд эрх бүхий байгууллагуудын олон тусдаа шийдвэрээр баталсан журмууд хэрэгждэг, нэгдсэн бүртгэл байхгүй тул уг үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах, харилцан мэдээлэл солилцох зохицуулалтыг бий болгох шаардлага байсаар байна.

Иймээс хуульд тусгасан Монгол Улсын иргэний Монгол Улсын хилээр гарах эрхийг түдгэлдүүлэх үндэслэлийг хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа хууль тогтоомжид нийцүүлэн өөрчлөн найрууллаа. Ингэхдээ хуурамч, бусдын паспорт, баримт бичиг ашигласан, эсхүл 2 буюу түүнээс дээш удаа өөрийн буруугаас гадаад паспортаа гэмтээсэн, хаяж үрэгдүүлсэн этгээдийг эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр 2 жил хүртэл хугацаагаар Монгол Улсын хилээр гарахыг түдгэлзүүлэх зохицуулалт үйлчилж ирснийг хасах боловсрууллаа. Үүнтэй холбогдуулан Монгол Улсын иргэн гадаадад зорчих, цагаачлах эрхийг түдгэлзүүлэх үндэслэл байгаа эсэхэд нийслэлд улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, орон нутагт цагдаагийн байгууллага хяналт тавих зохицуулалт мөн шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Монгол Улсын иргэн гадаадад зорчих, цагаачлах эрхийг түдгэлзүүлэх, цуцлах үйл ажиллагааг нарийвчлан тусгах, гадаадад зорчих, цагаачлах эрхийг түдгэлзүүлсэн, сунгасан, цуцалсан талаарх мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах, эрх бүхий байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журмыг батлах эрхийг Засгийн газарт олгох зохицуулалтыг тусгалаа.

Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас захиргааны хэм хэмжээний актад хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн тайланг 2023 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулсан бөгөөд тус хуралдаанаас Засгийн газар, төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллагад хуулиар тусгайлан эрх олгосон заалтад дүн шинжилгээ хийж, холбогдох хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулахыг даалгасны дагуу Хууль зүй, дотоод

хэргийн салбарт хамаарах Монгол Улсын хүчин төгөлдөр үйлчилж буй 35 хуулиар 160 гаруй дүрэм, журам батлах эрхийг Засгийн газар, Засгийн газрын гишүүн болон агентлаг, байгууллагын даргад олгосон байгааг судалж үзээд тэдгээрийн 50 орчим хувь нь зайлшгүй хуулиар зохицуулах ёстой буюу хүний эрх, эрх чөлөөг хөндсөн, харилцаанд оролцогчийн эрх, үүргийг тогтоосон буюу процессын шинжтэй зохицуулалт агуулсан байгааг хуулийн төсөл болгон боловсруулж, холбогдох хуулиудад тусгах нь зүйтэй гэж үзсэн болно.

Энэ хүрээнд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль болон хүүхдийн эрхийг хамгаалах зорилгод нийцүүлэх, хүний эрхэд зөвхөн хуулиар хязгаарлалт тавих Монгол Улсын Үндсэн хуулийн үзэл баримтлалыг баримтлан насанд хүрээгүй хүүхдийг улсын хилээр нэвтрүүлэх тухай зохицуулалтыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын баталсан журмаар зохицуулж байсныг хуулийн төсөлд тусгаж, эрх шилжүүлсэн заалтыг хүчингүй болгохор тусгасан болно.

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ